

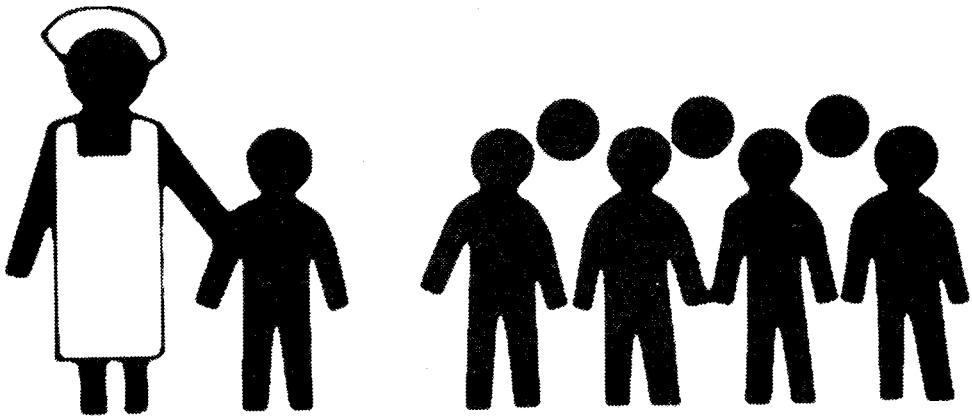
7. APRIL – SVETOVNI DAN ZDRAVJA

OTROKOVO ZDRAVJE – JUTRIŠNJE BOGASTVO

**POSLANICA DR. HAFDANA MAHLERJA, GENERALNEGA
DIREKTORJA SVETOVNE ZDRAVSTVENE ORGANIZACIJE, ZA
SVETOVNI DAN ZDRAVJA '84***

Ob letošnjem, 35. svetovnem dnevu zdravja imamo priložnost opozoriti svetovno javnost na neprecenljivo bogastvo – na otroke, in o tem, da je narod, ki jih zanemarja, obsojen na propad.

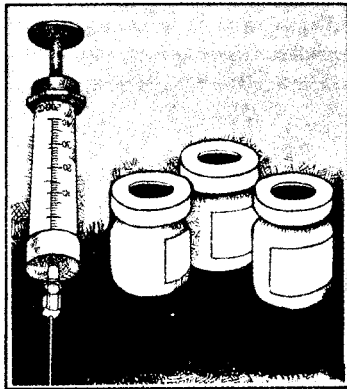
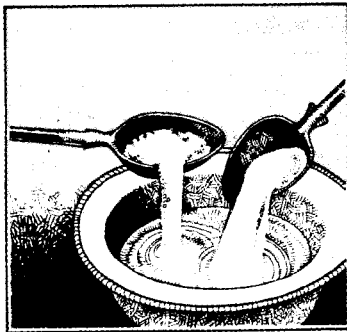
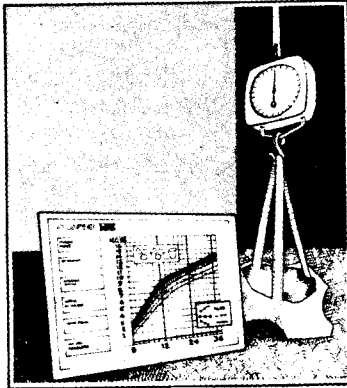
Zato ob tej priliki opozarjamo na temeljno resnico, da moramo vsi varovati telesno, duševno in socialno zdravje otrok po vsem svetu – ne samo kot glavni dejavnik za doseg cilja SZO: **Zdravje vsem do leta 2000**, ampak tudi kot glavno sestavino zdravja vsakega naroda v enaindvajsetem stoletju.

Prizadevanje za otrokovo zdravje je neposredno izhodišče za izboljšanje družbenega razvoja, delovne zmogljivosti in bolj zdravo življenje. Ker moški in ženske niso samo objekt, ampak najpomembnejši nosilec in subjekt družbenoekonomskega razvoja, je osredotočenje na otrokovo zdravje pogoj razvoja **za vse čase in vse dežele, saj pomeni zdrav otrok jutrišnje bogastvo!**

* Smiselni prevod je posredovala Služba za zdravstveno vzgojo Zavoda SR Slovenije za zdravstveno varstvo, 61001 Ljubljana, Trubarjeva 2.

Skrb za otrokovo zdravje se pričinja še pred spočetjem, z odlaganjem prve nosečnosti do časa, ko mati sama doseže popolno telesno in duševno zrelost ter z zadostnimi presledki med posameznimi rojstvi. Ta skrb se nadaljuje od spočetja naprej z ustreznim varstvom med nosečnostjo, porodom in otroštvom. V deželah v razvoju mora biti otrok zavarovan z vsemi dosegljivimi sredstvi, še posebej pred smrtno nevarnimi boleznimi. Nalezljive črevesne bolezni pomenijo zmeraj skrito in lahko tudi ponavljajočo se nevarnost; matere lahko po vsem svetu doma same rešijo vsako leto milijone mladih življenj, če otrokom dajo preprosto raztopino nujnih rudnin in glukoze.

Z učinkovitim cepljenjem lahko preprečimo številne nalezljive bolezni, ki sicer otroke ubijajo ali pa pohablajo. Tudi akutne okužbe dihal terjajo velik davek, zato jih je treba pravilno zdraviti. Iz vsega tega sledi, da moramo kar najbolj izkoristiti zdravstveno varstvo!

Rožnatična podoba matere, ki živi z otrokom v zaprtem, ljubečem in varnem krogu, ne kaže resničnosti. Vse, kar se dogaja okoli matere in otroka neposredno v družini in skupnosti ali celo nekje daleč po svetu, lahko posredno vpliva na zdravje in varnost obeh. Zapomniti si moramo, da naj vsi nasveti, ki jih dobijo matere, upoštevajo dejanske možnosti, tako da jim omogočijo pravilno ravnanje. Nesmiselno je priporočati čisto vodo, če je ni, ali svetovati prevrejanje vode za varno uporabo, če ni na voljo ognja. Mati in otrok naj živita v okolju, ki jima bo zagotavljalo zdravje z varovanjem celotnega življenjskega okolja, to pa pomeni

oskrbo s čisto vodo, urejeno odlaganje odpadkov in pomoč pri urejanju zavetja. Ne samo za otroke, ampak tudi za njihove matere seveda ni nič manj pomembna dobra, zadostna hrana ter pravilno prehranjevanje.

Poleg neposrednih telesnih potreb je prav tako neobhodno potrebna ljubezen in razumevanje, ki vzpodbujata zdrav otrokov razvoj. **Dobro materino in otrokovo zdravje sta merilo, koliko je družba sposobna za njuno varstvo;** vendar njunega zdravja ne moremo izboljšati ločeno od drugih dejavnikov ali samo z materinim prizadevanjem. V skrb za zdravje je treba aktivno vključiti tudi okolje; družba mora materam zagotoviti čas, ki ga potrebujejo, odmor po napornem delu ter ustrezno prehrano. Splošno podlago za boljše zdravje otrok in celotne družbe pomeni izboljšanje izobraževanja, zdravstvenega stanja in družbenega položaja žensk.

Misliti moramo na pojavljanje novih zdravstvenih problemov mater in otrok tako v razvitih deželah in tudi v deželah v razvoju, vključno s tistimi, ki žive v siromašnih predmestjih. Prav tako moramo misliti tudi na probleme »čezmernega razvoja«, kot so zloraba zdravstvene tehnologije in zdravljenja ter čezmerna »profesionalizacija« zdravstvenega varstva mater in otrok – zlasti v razvitem svetu.

Boljša zdravstvena služba bi morala postati dostopna vsem, ki jo potrebujejo. Koncept osnovnega zdravstvenega varstva opozarja med drugim na tri pomembna izhodišča: **Pomen prvega stika med posamezniki** – v tem primeru materami in otroki, ki potrebujejo pomoč zdravstvenih delavcev – ter tistimi, ki so odgovorni za zdravstveno varstvo, je bil pogosto zanemarjen. Videti je, da je vse ostalo le pri visoki tehnologiji, pogosto omejeni na glavna mesta, medtem ko je bilo premalo varstva na voljo vsemu prebivalstvu. S tem je tesno povezan **koncept enakosti do osnovnega zdravstvenega varstva kot pravica vseh ljudi** – ne pa samo za premožnejše, mestno prebivalstvo ali določen družbeni sloj. Če hočemo to omogočiti, je končno potrebno **sodelovanje posameznikov in skupnosti z zdravstveno službo**. Otrokovo zdravje se opira na odgovornost posameznika ali družine – zlasti matere, posebna naloga vlad pa je, da zagotovijo potrebno pomoč, ki bo omogočila staršem, družinam in skupnostim izpopolniti njihove obveznosti do zdravja otrok, npr. tako, da zagotovijo porodniške dopuste ter nego otrok.

Vse, s čimer lahko prispevamo k zagotovitvi zdravja in blagostanja otrok, nam pomaga graditi temelje za zdravje odraslih in otrok ter njihovih potomcev.

Na osnovi ustanovne listine SZO, na najširši človečanski osnovi ter celo na osnovi splošne biološke in gospodarske razišodnosti vas pozivam, da izkoristite letošnji svetovni dan zdravja za temeljit premislek ter za nepreklicno odločitev: **da vsi skupaj zgradimo boljšo družbo, v kateri bodo imeli otroci vsega sveta bolj zdravo življenje in več priložnosti, kot smo jo imeli mi, da bodo boljše izkoristili možnosti, ki jih ima človeštvo že danes.**